OCHORUS ORIGINALS

4

Abavumu ku lwa Katonda: Ekitabo eky'Okuna

Abalala mukaaga abaagoberera Yesu okutuuka mu nsi engazi

Ochorus

Abavumu ku lwa Katonda: Ekitabo eky'Okuna

Abalala mukaaga abaagoberera Yesu okutuuka mu nsi engazi

Ochorus Originals

OCHORUS

Ku Ochorus

Okuwa Ekkanisa mu nsi yonna ebitabo ebikulu eby'edda eby'okukkiriza kw'Abakristaayo nga bya bwereere — mu nnimi zaabwe ze zennyini, olw'ekitiibwa kya Katonda.

Ochorus buweereza bwa Kikristaayo obusangibwa e Victoria, Canada, ne Kampala, Uganda. Okuva mu 2021 tubadde tunoonya ebitabo by'Ekikristaayo ebikulu eby'edda, ne tubirongoosa n'obwegendereza ku lw'abasomi ab'ennaku zino, ne tubigaba ku bwereere — okubisoma bwereere n'okubikuuma bwereere.

Tetuli mukutimbagano kwokka. Ebitabo ebikubibwa mu Uganda biteekebwa butereevu mu mikono gy'abantu mu East Africa yonna — mu nkuŋŋaana z'abasumba, ne mu makanisa, amasomero n'amakomera ge tuyitibwa okuweereza.

Weeyongere okusoma ku ochorus.com

- Ebitabo eby'edda, obubaka n'ebyafaayo bikumi na bikumi — bwereere, awatali birango era tekyetaagisa akawunti.
- Ebitabo mu nnimi nnyingi, okuva mu Lungereza ne Luswayiri okutuuka ku Luwarabu ne Luhindi.
- Enteekateeka z'okusoma, ebyo by'olaga n'ebyo by'owandiika ebikugoberera okuva ku kyuma ekimu okudda ku kirala.
- Wuliriza nga kisomebwa mu ddoboozi, oba tereka ekitabo okukisoma nga toli ku mutimbagano.
- Ebiwanulwa eby'obwereere nga kino. Bigabane n'abalala ku bwereere.

"Mwaweebwa buwa, mugabenga buwa."

Matayo 10:8

Ebirimu

John Paton: Omusajja Eyasima Amazzi 5

Mary Jones: Omuwala Eyatambulira Bayibuli 7

George Liele: Omuddu Eyasumululwa Eyasooka Okuseeyeeya 9

C.T. Studd: Omuzannyi wa Kuliketi Eyagaba Byonna 11

Lilias Trotter: Omukugu w'Ebifaananyi Eyalonda Eddungu 13

Ida Scudder: Omusawo Eyaddamu Abaakonkona Abasatu 15

John Paton: Omusajja Eyasima Amazzi

John Paton yakulira mu maka amaavu mu Sukotolande, mu kayumba akatono ennyo. Kitaawe yasabiranga mu ddoboozi eddene emirundi mingi era n'omutima gwonna, abaana ne kumpi bakkiriza nti eggulu liri ku ludda olulala olw'ekisenge. John bwe yakula n'aba musajja, yawulira ku bantu b'ebizinga bya New Hebrides — ebizinga eby'ewala mu nnyanja za bukiikaddyo, awo abantu we bataali babuuliddwa ku Yesu, era abagenyi we baattirwanga oluusi. John yasalawo okugenda. Omukadde bwe yamulabula nti abaddya bantu bagenda kumulya, John yaddamu nti bwe yandifudde, tekyandibadde kya njawulo nnyingi oba yaliiriddwa abalya abantu oba envunyu — ekikulu kwe kukola Katonda kye yamusaba.

Mu 1858 John ne mukyala we omuto Mary ne baseeyeeya ne batuuka ku kizinga kya Tanna ne bazimba akayumba akatono ku lubalama lw'ennyanja. Naye amangwago, ennaku empitirivu n'ebagwako. Mary n'omwana waabwe omuwere bombi ne balwala ne bafa, nga wayiseewo emyezi mitono nga baakatuuka. John yasima entaana zaabwe n'emikono gye, n'abaziika awo ku kizinga ekyo eky'ekiwuubaalo. Oluvannyuma yagamba nti singa teyali akakasa nti Yesu ali kumpi naye, ennaku yandimugudde eddalu.

Teyadduka. John yasigala ku Tanna yekka mu bantu abaamutiisatiisanga okumutta. Ekiro kingi yagalamiranga nga tannebaka, ng'awuliriza eddoboozi ly'abasajja abavvulunga ku luggi lwe, era buli mulundi Katonda yamukuuma. Ku nkomerero, akabi bwe kaayitirira

obungi, yaddukira ku kizinga ekirala — naye yali tannamaliriza mulimu gwe.

Ku kizinga akatono aka Aniwa, John yagezaako ekintu abantu b'oku kizinga kye baalowooza nti bulalu: yatandika okusima ekinnya ekiwanvu mu ttaka, ng'anoonya amazzi amalungi. Abantu baamanyanga amazzi agava mu nkuba egwa okuva mu ggulu gokka, ne basekerera omubuulizi ow'ekyewuunyo eyali asima wansi mu kifo ky'okutunula waggulu. Awo, wansi ewala, John yatuuka ku mazzi amannyogovu, amayonjo, nga gabimbuuka nga gava mu ttaka. Abantu b'oku kizinga ne beewuunya nnyo — amazzi agava mu ttaka, ng'enkuba eva wansi! Ne batandika okwogera nti obanga omubuulizi yali mutuufu ku mazzi agaakwekebwa, oboolyawo yali mutuufu ne ku Katonda eyakwekebwa.

Mpolampola abantu ba Aniwa ne bava mu kutya kwabwe okw'edda ne bagoberera Yesu. John Paton yabawa Bayibuli mu lulimi lwabwe era n'abeera wamu nabo emyaka mingi — omusajja eyaziika ab'omu maka ge ku lubalama olw'ewala naye n'asigalawo. Yali ayize nti Katonda asaanira okwesigibwa n'okutuuka mu nnaku ennene ennyo, era nti omutima gumu ogw'obuvumu, bwe gusimbibwa mu kifo ekizibu, guyinza okukyusa ekizinga kyonna okutunula eri eggulu.

Mary Jones: Omuwala Eyatambulira Bayibuli

Mary Jones yali muwala wa mulusi w'engoye omwavu, eyakulira mu kayumba akatono mu nsozi enjerakirivu eza Wales. Okusinga ekintu kyonna mu nsi, Mary yali ayaayaanira ekintu kimu — Bayibuli eyiye ye kennyini, gy'ayinza okusomera mu lulimi lwe, Oluwelisi. Naye mu biro ebyo Bayibuli zaali za bbeeyi era nga nkalu, nga za muwendo mungi nnyo eri omuwala omwavu, era esinga okuba okumpi gye yasoma yali ya mulimi eyabeeranga mayilo bbiri okuva we yali. Mary yatambulanga okugenda ewuwe emirundi n'emirundi, asobole okukyusakyusa empapula zaayo.

Bw'atyo Mary yatandika okuterekawo. Yalunda enkoko n'atunda amagi gaazo; yakuŋŋaanya enku; yakolera baliraanwa be emirimu egy'enjawulo; era buli kasiimbi akatono ke yafuna yakateekanga mu ntereka n'obwegendereza. Kyamutwaalira emyaka mukaaga emiwanvu. Yali muwala mutono bwe yatandika, era yali kumpi kufuuka muwala mukulu ekita kye eky'ensimbi bwe kyajjula bwe kityo ku nkomerero.

Waaliwo ekizibu kimu ekyali kikyaliwo: omusajja yekka eyalina Bayibuli za Luwelisi ez'okutunda yabeeranga mu kibuga Bala, mayilo amakumi abiri mu ttaano okuva awo ng'osomoka ensozi. Kale ku makya agamu Mary yasitula n'ebigere, ng'atambula magulu bbereere ekitundu kinene eky'olugendo okukuuma engatto ze, mayilo ezo zonna ng'asala mu byalo bya Wales, ng'anywezezza ensimbi ze ze yafuna n'okutegana. Bwe yatuuka e Bala n'asanga omuweereza wa Katonda omulungi, Thomas Charles, yamusaba Bayibuli.

Ku lubereberye omutima gwe gwali kumpi kumenyeka, kubanga Bayibuli zonna zaali zisuubizibwa abantu abalala — buli emu. Naye Thomas Charles bwe yalaba engeri omuwala gye yali atambudde olugendo oluwanvu, n'emyaka gye yamala ng'aterekawo, n'engeri gye yakaabira olw'okulowooza ku kuddayo eka nga talina Bayibuli, yalemwa okukigumiikiriza. Yamuwa emu ku Bayibuli ezaali zisuubiziddwa, era Mary yatambula olugendo lwonna okudda eka, ng'awambaatidde Ekigambo kya Katonda ku mutima gwe ku nkomerero.

Naye olugendo lwa Mary oluwanvu lwakola ekintu ekyasinga kinene okusinga bye yamanya. Thomas Charles teyasobola kumwerabira. Yategeeza Abakristaayo abalala ebyafaayo bye n'abuuza nti: obanga omuwala omu omwavu mu Wales yali ayaayaanira Bayibuli bw'atyo, abantu enkumi n'enkumi mu nsi yonna baali beetaaga Bayibuli batya? Okuva mu kibuuzo ekyo omulimu omukulu ne guzaalibwa — ekibiina eky'okukuba Bayibuli za bbeeyi entono n'okuzitwala mu buli nsi na buli lulimi ku nsi. Abantu obukadde n'obukadde bakutte Bayibuli olw'omuwala omu Omuwelisi eyatambula magulu bbereere ku nsozi okufuna eyiye. Mary Jones yali alaze ensi yonna Ekigambo kya Katonda nga bwe kya muwendo, n'engeri omutima omuvumu gwe guyinza okutuuka ewala okukikwata.

George Liele: Omuddu Eyasumululwa Eyasooka Okuseeyeeya

George Liele yazaalibwa nga muddu mu Amerika, edda ennyo, ng'ebibiina ebinene eby'ababuulizi eby'emyaka egyaddirira nga tebinnatandika. Yakolera mu nnimiro n'amanya ennaku enzito ey'okuba nga oli wa muntu omulala. Naye lumu George yawulira amawulire amalungi nti Yesu yali amwagala era nga yafa okumusumulula — okumuwa eddembe mu mwoyo gwe, ka babe enjegere ki ezaali ku mubiri gwe — n'obulamu bwe bwonna ne bukyuka. Yafuuka omubuulizi, era ne ng'akyali muddu yatandika okubuulira abalala, abaddugavu n'abeeru, abaddu n'ab'eddembe, ku Mulokozi.

George yabuulira bulungi era n'obwesigwa bungi nnyo, mukama we, eyali Omukristaayo, n'amusumulula alyoke akikole. Oluvannyuma mukama we n'afa, era abamu ne bagezaako okuzzaayo George mu buddu olw'empaka. Okukuuma eddembe lye n'okukuuma ab'omu maka ge nga tebalina kabi, George yakkiriza okukolera empeera ey'olugendo lwe ku kyombo, era mu ngeri eno n'aseeyeeya ewala nnyo okutuuka ku kizinga kya Jamaika, ebweru mu nnyanja ya Caribbean ebugumu.

Kale wano waliwo ekintu abantu abatono kye baategeera mu kiseera ekyo. George Liele yava mu nsi ye n'atwala Enjiri mu nsi endala emyaka mingi nga William Carey tannaseeyeeya kugenda Buyindi. Omusajja eyali edda muddu yafuuka omu ku bantu abaasooka ddala okuva mu Amerika ng'omubuulizi.

Mu Jamaika, George yabuulira abaddu abaali mu nnimiro z'ebikajjo, abaabonaabonanga nnyo era nga tewaali muntu mulala abafaako. Yabatiza ebikumi n'azimba ekkanisa ey'Ababatisa eyasooka ku kizinga kyonna. Abafuzi tebaayagala musajja muddugavu okukuŋŋaanya abaddu okusinza, ne basibira George mu kkomera era ne bamusiba n'enjegere. Naye teyalekayo, era ekkanisa entono ze yali asimbye ne zeeyongera bweyongezi okukula.

George Liele teyafuuka wa kitiibwa nga ababuulizi abaamuddirira. Teyawandiika bitabo bikulu era teyalina kibiina kimuwagira — wabula omutima gwe ogwasumululwa n'okwagala kwe eri abantu ensi be yali esudde. Naye omulimu gwe yatandika mu Jamaika ne gweyongera okugenda mu maaso oluvannyuma lwe, era ezimu ku kkanisa ze yasimba zikyayimiridde ne leero. Yali alaze nti tewali muntu mutono nnyo, era tewali byafaayo bizibu nnyo, obutasindikibwa Katonda — era nti omusajja eyali edda muddu ayinza okutwalira abalala eddembe erisinga byonna.

C.T. Studd: Omuzannyi wa Kuliketi Eyagaba Byonna

Charles Studd — buli muntu yamuyitanga C.T. — yali omu ku bavubuka ab'ettutumu ennyo mu Bungereza. Yali muzannyi wa kuliketi omukugu ennyo, omu ku basinga obukugu mu ggwanga lyonna, eyazannyanga ku lwa Bungereza ng'ebibiina by'abantu bikuba erya-erya nga bawoggana erinnya lye. Era yali mugagga, kubanga ab'omu maka ge baalina obugagga obwandimubadde ku lunaku olumu. Yalina buli kimu ensi ky'egamba nti omuvubuka asaanira okwagala.

Naye C.T. yali awadde Yesu omutima gwe, era n'akizuula nti teyasobola kusanyuka nga yazannya emizannyo n'okumalawo ssente ng'abantu obukadde n'obukadde tebannawulirako ku Mulokozi we n'omulundi gumu. Ng'akyali muvubuka yasalawo ekyewuunyisa: yali agenda mu China ng'omubuulizi, ng'eyungibwa ku kibinja ky'abavubuka abaava mu maka amalungi abaava ku biseera by'omu maaso ebyali bimasamasa bonna wamu, abantu be baayita Abasanvu ab'e Cambridge.

Awo C.T. n'akola ekintu ekyewuunyisa amawulire. Bwe yatuuka ku myaka egisaanira era obugagga bwe obungi ne bufuuka bubwe, yagaba obungi bwabwo — enkumi n'enkumi za pawundi — okuliisa abaavu n'okusaasaanya Enjiri, nga tewali kya kukuumira ye kennyini. Yagamba nti obanga Yesu Kristo mazima Katonda, era nga yamufiirira, olwo tewali kiweebwayo kiyinza okuba ekinene ennyo okuwaayo eri Yesu ng'akiddamu.

C.T. yaweereza mu China, era oluvannyuma mu Buyindi, naye ne ng'akaddiye era nga mulwadde emirundi mingi, teyasobola kuwummula ng'akyaliwo abantu abatannawuliraako. Yasoma nti mu Afirika wakati ddala mwabeeranga amawanga gonna nga tegalina mubuulizi n'omu, era teyasobola kukiggya mu birowoozo bye. Wadde nga buli muntu yamugamba nti yali akaddiye nnyo era mulwadde nnyo, yagenda — mu bibira bya Kongo — okubuulira awo abalala we bataali baagenda.

Eyo mu Afirika, C.T. Studd we yamalira emyaka gye egisembayo, ng'atandikawo omulimu gw'okubuulira okutwala amawulire amalungi mu bifo abalala bye baali bayiseeko. Yali atandise n'ettutumu, n'obugagga, n'omuzannyo eggwanga lyonna gwe lyayagala, era yali abiwaanyisizza byonna n'afuna akasiisira mu kibira n'essanyu ery'okubuulira abantu abaabula ku Yesu. Yali asazeewo, mu bwangu bwereere, nti Kristo yali wa muwendo okusinga ebintu ebirala byonna awamu — era yabeera mu bulamu ng'omuntu akikkiriza ddala.

Lilias Trotter: Omukugu w'Ebifaananyi Eyalonda Eddungu

Lilias Trotter yali muvubuka omukazi mu Bungereza eyalina ekirabo ekya ttendo: yasobola okusiiga ebifaananyi. Yalaba langi n'ekitangaala mu ngeri abantu abatono ennyo mwe basobola, era omu ku basomesa b'ebifaananyi abasinga obukugu mu Bungereza yonna, omusajja ow'ettutumu ayitibwa John Ruskin, yamugamba nti singa yeewaayo eri okusiiga ebifaananyi, yandifuuse omu ku bakugu abasinga obukugu eggwanga lye baali balabyeko. Kyali kisuubizo ekitangaavu, era kyali kya mazima.

Naye Lilias yayagala Yesu okusinga bwe yayagala okusiiga ebifaananyi. Yali atandise okuyamba abakazi n'abawala abaavu ku nguudo ez'ekizikiza eza London abaali tebalina abafaayo, era mpolampola yawulira Katonda ng'asika omutima gwe eri obulamu obuzibu era obutalaba tutumu. Kyamugwanira okulonda wakati w'ettutumu omusomesa we lye yamusuubiza n'omulimu ogusirika, ogw'omuwendo omungi, gwe yakkiriza nti Katonda yali amusaba.

Lilias yalonda Katonda. Yassa wansi ebiseera by'omu maaso ebimasamasa mu by'ebifaananyi buli muntu bye yagamba nti yalina okuba nabyo, mu kifo ekyo n'aseeyeeya okugenda mu Afirika ey'obukiikakkono, mu nsi ya Aljeriya, okubeera mu bantu abaagobereranga eddiini endala era abaawuliranga ku Yesu bumu-bumu nnyo. Eri bangi kyalabika ng'okwonoona okw'amaanyi ekirabo ekikulu.

Mu Aljeriya, Lilias yasanga omulimu nga gugenda mpola nnyo era nga gwa kiwuubaalo. Abantu abatono be baawulirizanga; abamu abakkiriza baabonyaabonyezebwa olw'ekyo; era ebibala byajjanga bitono-bitono buli mulundi, ng'amazzi agatobera mu ttaka ekkalu. Naye teyaggwaamu maanyi. Yayiga olulimi, n'akola amaka ge mu bantu, n'ayagala abaana, era n'amala emyaka nga amakumi ana — kumpi obulamu bwe bwonna obw'obukulu.

Era ekirabo kye tekyafa bwereere ku nkomerero. Lilias yakozesa akabbulaasi ke ak'okusiiga okukola obutabo obutono nga bujjudde ebifaananyi ebirungi ebyategeeza ebyafaayo bya Yesu mu ngeri abantu abaali okumpi naye gye baasobola okutegeera n'okuwa omuwendo. Yali avuddeko okuba ow'ettutumu alyoke abe omwesigwa, era yali ayize nti obulamu obusinga obutono, obusinga obuzibu, obufukiddwa eri Katonda businga muwendo okusinga obusinga obungi obwe twekuumira ffekka. Eddungu lye yalonda ku nkomerero ne litandika okumulisa, kubanga omukugu w'ebifaananyi omukulu yasalawo nti Yesu ye ky'ekikolwa kye ekisinga obulungi.

Ida Scudder: Omusawo Eyaddamu Abaakonkona Abasatu

Ida Scudder yakulira mu maka g'ababuulizi mu Buyindi, era yali akakasizza nnyo nti teyayagala bulamu bwe butyo ye ku bubwe. Yali alabye nga bwe bwali obuzibu, era ng'omuvubuka omukazi n'addayo mu Amerika, ng'amaliridde okuba n'obulamu obwangu, obw'essanyu, ewala n'ebyo byonna. Naye Katonda yalina eky'okwewuunya ekyali kimulindiridde mu Buyindi ekyandikyusizza buli kimu.

Ekiro kimu, Ida ng'akyalidde bazadde be, abasajja basatu ne bajja nga bakonkona ku luggi, omu ng'addirira munne. Buli omu yalina mukyala eyali mulwadde nnyo era eyali mu kabi kanene, ng'agezaako okuzaala omwana. Ida yeewaayo okubaweereza kitaawe, eyali omusawo, mangwago — naye buli musajja yagaana ng'atidde nnyo, kubanga mu mpisa zaabwe tewaali musajja atali wa mu maka, wadde omusawo, eyayinza okuyingira mu kisenge, era tewaali basawo bakazi n'akamu. Omukazi yali asobola kuyambibwa mukazi munne yekka.

Ida yatumya omusawo naye, kyokka omusawo yali musajja, kale amaka gonna asatu ne bamugoba. Mu kiro ekyo kyokka eky'entiisa, abakazi abato abo bonna abasatu ne bafa — si lwa kubanga tewaali eyandibalokodde, wabula lwa kubanga tewaali mukazi eyalina obukugu okugezaako. Ida teyasobola kwebaka. Yagalamira ng'atannebaka, ng'awulira ebyafaayo byabwe emirundi n'emirundi, era obudde bwe bwakya yamanya nti

Katonda yali amuyita, ku nkomerero, okuwaayo obulamu bwe eri Buyindi — ku mulundi guno ng'omusawo.

Kale Ida yaddayo mu Amerika, si kudduka kaakano naye kusoma, era n'atendekebwa ng'omu ku basawo abakazi abaasooka mu kiseera kye. Awo n'akomawo mu Buyindi n'ensawo ye ey'obujjanjabi n'ekigendererwa ekyaka: nti abakazi tebaddangamu kufa lwa kubanga tewali mukazi ayinza kubayamba.

Ida yatandika ng'akatono, ng'alaba abalwadde batono ku mulyango gwa maka ge, naye obwetaavu bwali bunene nnyo era omulimu ne gweyongera bweyongezi okukula. Yazimba eddwaliro, oluvannyuma n'azimba essomero eddene ery'obusawo okutendeka abakazi Abayindi okufuuka basawo n'abasawo abasibisa bo bennyini, olwo obuwonye busaasaane wala okusinga kyonna ky'ayinza okukola yekka. Obulamu obw'enkumi n'enkumi bwalokolebwa okuyita mu miryango Ida Scudder gye yaggulawo. Yali adduse okuva mu Buyindi ng'akyali muwala, naye okukonkona emirundi esatu mu kiro kwamuzzaayo — era yali ayize nti Katonda ayinza okuddira ekintu kye twagala okusinga okudduka n'akifuula omulimu ogusinga obuvumu, ogusinga obulungi mu bulamu bwaffe.

Kuno kuvvuunula okwakolebwa AI, okulindiridde okwekenneenyezebwa omwogezi w'olulimi luno ow'enzaalwa. Si bigambo by'omuwandiisi ebyasooka.

© Ochorus. Kya Ochorus Original, ekyawandiikirwa abasomi abato. Ebyafaayo bya mazima; engeri gye tubibuulira ya ffe.

Okuvvuunula kuno kwategekebwa Ochorus, etterekero ly'ebitabo by'Ekikristaayo eby'edda eby'obwereere.

Scripture quotations are from the Open Luganda Contemporary Bible, © Biblica, Inc., licensed under CC BY-SA 4.0 (https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/).

Kisome ku mutimbagano, ku bwereere, ku https://ochorus.com/lg/books/brave-for-god-4/

Ebitabo ebirala eby'obwereere ku ochorus.com